

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 133g/2021

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 197 alin. (1) din Codul de procedură penală și a articolului 38
alin. (1) lit. f) din Legea cu privire la administratorii autorizați

*(suspendarea activității administratorului autorizat pe parcursul
procesului penal)*

CHIȘINĂU

2 noiembrie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 11 iunie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 2 noiembrie 2021, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 197 alin. (1) din Codul de procedură penală și a articolului 38 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 161 din 18 iulie 2014 cu privire la administratorii autorizați, ridicată de dl avocat Maxim Todorov, în interesele dlui Nicolai Cazmalî, în dosarul nr. 1-107/2020, pendinte la Judecătoria Cahul, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Dumitru Bosîi de la Judecătoria Cahul, sediul central, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Cahul, sediul central, se află cauza penală de învinuire a dlui Nicolai Cazmalî de comiterea infracțiunilor prevăzute de articolele 326 alin. (1) [*traficul de influență*] și 335 alin. (1) [*abuzul de serviciu*] din Codul penal.

4. În cadrul examinării cauzei, acuzatorul de stat a formulat un demers prin care a solicitat suspendarea provizorie a dlui Nicolai Cazmalî din funcția de administrator autorizat.

5. Pe 29 martie 2021, dl avocat Maxim Todorov a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 197 alin. (1) din Codul de procedură penală și a articolului 38 alin. (1) lit. f) din Legea cu privire la administratorii autorizați.

6. Printr-o încheiere din 18 mai 2021, Judecătoria Cahul, sediul central, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării ei.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngădi accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 39 Dreptul la administrare

„(1) Cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor.

(2) Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.”

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

[...].”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

[...].”

Articolul 47 Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.”

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.”

8. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 197

Alte măsuri procesuale de constrângere

„(1) În scopul asigurării ordinii stabilite de prezentul cod privind urmărirea penală, judecarea cauzei și executarea sentinței, organul de urmărire penală, procurorul, judecătorul de instrucție sau instanța, conform competenței, sunt în drept să aplice față de bănuit, învinuit, inculpat alte măsuri procesuale de constrângere, cum ar fi:

[...]

3) **suspendarea provizorie din funcție;**

[...].”

Articolul 200

Suspendarea provizorie din funcție

„(1) Suspendarea provizorie din funcție constă în interzicerea provizorie motivată învinuitului, inculpatului de a exercita atribuțiile de serviciu sau de a realiza activități cu care acesta se ocupă sau le efectuează în interesul serviciului public.

(2) Persoanei suspendate provizoriu din funcție i se întrerupe remunerarea muncii, însă perioada de timp pentru care persoana a fost suspendată provizoriu din funcție în calitate de măsură procesuală de constrângere se ia în calcul în vechimea generală de muncă.

(3) Suspendarea provizorie din funcție o decide administrația instituției în care activează învinuitul ori inculpatul, în condițiile legii, la demersul procurorului care conduce, sau, după caz, efectuează nemijlocit urmărirea penală. Hotărârea administrației instituției de suspendare din funcție poate fi atacată la judecătorul de instrucție.”

Articolul 297

Trimiterea cauzei în judecată

„[...]

(4) Toate cererile, plângerile și demersurile înaintate după trimiterea cauzei în judecată se soluționează de către instanța care judecă cauza.

[...].”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 161 din 18 iulie 2014 cu privire la administratorii autorizați sunt următoarele:

Articolul 38

Suspendarea activității administratorului

„(1) Activitatea administratorului poate fi suspendată la decizia Comisiei de autorizare și disciplină prin ordinul ministrului justiției în următoarele cazuri:

[...]

f) **la demersul motivat al procurorului care conduce sau, după caz, efectuează nemijlocit urmărirea penală a administratorului;**

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției menționează că, potrivit articolului 197 alin. (1) din Codul de procedură penală, măsurile procesuale de constrângere, inclusiv suspendarea provizorie din funcție, se aplică de organul de urmărire penală, de procuror, de judecătorul de instrucție sau de instanța de judecată. Totodată, potrivit articolului 200 alin. (3) din același Cod, suspendarea provizorie din funcție o decide administrația instituției în care activează învinuitul ori inculpatul, în condițiile legii, la demersul procurorului care conduce sau, după caz, efectuează nemijlocit urmărirea penală. În acest sens, autorul excepției afirmă că există o incertitudine cu privire la subiectul care este competent să aplice măsura de constrângere a suspendării provizorii din funcție.

11. În cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, inculpatul este învinuit de comiterea unor infracțiuni în legătură cu exercitarea profesiei de administrator autorizat. Astfel, autorul excepției notează că, în conformitate cu articolul 38 alin. (1) lit. f) din Legea privind administratorii autorizați, activitatea administratorului poate fi suspendată la decizia Comisiei de autorizare și disciplină prin ordinul ministrului justiției, la demersul motivat al procurorului care conduce sau, după caz, efectuează nemijlocit urmărirea penală a administratorului. Autorul excepției susține că din analiza acestei norme rezultă că suspendarea activității administratorului autorizat poate fi cerută doar la faza de urmărire penală de către procurorul care conduce sau care exercită urmărirea penală. De altfel, textul acestei norme nu operează cu noțiunea de procuror care prezintă învinuirea în instanța de judecată.

12. Autorul excepției menționează că prevederile Legii privind administratorii autorizați nu stabilesc o perioadă maximă pentru care poate fi suspendată activitatea administratorului autorizat. De asemenea, legea menționată nu reglementează modul de gestionare a dosarelor pe care le avea pe rol un administrator autorizat suspendat din funcție.

13. Din aceste motive, autorul excepției a invocat pretinsa încălcare a articolelor 4, 20, 23, 39, 43, 46, 47 și 53 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală și din Legea privind administratorii autorizați, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 197 alin. (1) din Codul de procedură penală și articolul 38 alin. (1) lit. f) din Legea cu privire la administratorii autorizați. Din perspectiva argumentelor sesizării, prevederile contestate nu au constituit anterior obiect al controlului de constituționalitate.

18. Curtea reține că o altă condiție pentru formularea excepției de neconstituționalitate o constituie aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția (a se vedea punctul 1 din dispozitivul HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, DCC nr. 18 din 9 februarie 2021, § 22).

19. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală care se află la faza judecării în fond. Excepția a fost ridicată ca urmare a formulării de către acuzatorul de stat a unui demers care avea ca obiect suspendarea inculpatului din funcția de administrator autorizat. Așadar, având vedere că articolul 197 alin. (1) din Codul de procedură penală prevede condițiile generale de aplicare a măsurilor de constrângere, iar articolul 38 alin. (1) lit. f) din Legea cu privire la administratorii autorizați vizează instituția suspendării activității administratorilor autorizați, Curtea admite că instanța de judecată ar putea aplica prevederile contestate.

20. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept din Constituție. Curtea trebuie să verifice, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință în vreun drept fundamental (DCC nr. 27 din 16 februarie 2021, § 16).

21. Autorul excepției a invocat încălcarea articolelor 4 [*drepturile și libertățile omului*], 20 [*accesul liber la justiție*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*], 39 [*dreptul la administrare*], 43 [*dreptul la muncă și la protecția muncii*], 46 [*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*], 47 [*dreptul la asistență și protecție socială*] și 53 [*dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică*] din Constituție, susținând că dispozițiile contestate nu stabilesc, cu suficientă precizie, subiectul competent să aplice suspendarea din funcție a administratorului autorizat, nu stabilesc perioada pentru care poate fi dispusă suspendarea din funcție și nu reglementează situația dosarelor pe care le avea în gestiune un administrator până la suspendarea sa din funcție.

22. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că autorul ridică, de fapt, o problemă de interpretare și aplicare a legii. Curtea reamintește că principiul preeminenței dreptului reclamă ca legile să fie interpretate și aplicate ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent, nu în mod izolat și prin ignorarea altor norme relevante (a se vedea DCC nr. 94 din 15 iunie 2021, § 27).

23. În acest sens, Curtea menționează că ține de competența organelor de urmărire penală, a procurorilor și a instanțelor de judecată să interpreteze în mod coroborat prevederile Codului de procedură penală și ale altor acte normative și să decidă în fiecare caz particular, în funcție de faza procesuală la care se află dosarul, care este subiectul competent să decidă cu privire la suspendarea provizorie din funcție a învinutului/inculpatului.

24. Mai mult, având în vedere că, în raport cu problema subiectului competent să decidă cu privire la suspendarea provizorie din funcție, autorul excepției a invocat o pretinsă contrariedade între prevederile articolului 38 alin. (1) lit. f) din Legea cu privire la administratorii autorizați și articolele 197 și 200 din Codul de procedură penală, Curtea reiterează că examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea acestui text cu dispozițiile constituționale pretins a fi încălcate, dar nu raportarea la alte norme infraconstituționale sau compararea prevederilor mai multor legi între ele și raportarea concluziei care rezultă la dispoziții ori principii ale Constituției (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 40 din 21 decembrie 2017, § 29; DCC nr. 135 din 24 noiembrie 2020, § 25). Astfel, o pretinsă incompatibilitate între două sau mai multe norme legale infraconstituționale cuprinse în acte normative distincte nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și aplicare a legii, a cărei rezolvare revine instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 135 din 24 noiembrie 2020, § 25; DCC nr. 158 din 22 decembrie 2020, § 29).

25. De asemenea, problema pe care o ridică autorul excepției în raport cu dosarele pe care le avea pe rol administratorul până la suspendarea sa poate fi clarificată printr-o interpretare sistemică a legilor. Spre exemplu, Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 reglementează, la articolul 71, procedura destituirii și demisiei administratorului/lichidatorului care participă la procesul de insolvență.

26. Cu privire la lipsa unei reglementări exacte a termenului pentru care poate fi dispusă suspendarea din funcție a administratorului autorizat, Curtea subliniază că această măsură de constrângere nu poate să opereze decât până la pronunțarea unei hotărâri definitive în privința fondului cauzei. Odată cu pronunțarea hotărârii definitive, instanța de judecată poate aplica pedeapsa penală a privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate. În acest caz, pedeapsa penală va substitui măsura de constrângere a suspendării din funcție aplicată anterior. De asemenea, instanța de judecată poate să nu aplice pedeapsa penală în discuție, iar în acest caz măsura de constrângere a suspendării din funcție va fi revocată în mod implicit.

27. În baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a articolului 197 alin. (1) din Codul de procedură penală și a articolului 38 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 161 din 18 iulie 2014 cu privire la administratorii autorizați, ridicată de dl avocat Maxim Todorov, în dosarul nr. 1-107/2020, pendinte la Judecătoria Cahul, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 2 noiembrie 2021
DCC nr. 162
Dosarul nr. 133g/2021*